

1 Obecné vymezení

Podstatnou složkou výpovědi České školní inspekce o kvalitě vzdělávání v konkrétní škole i o kvalitě vzdělávací soustavy jako celku je hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných rámcových vzdělávacích programů. Předmětem zájmu pak není pouze vzdělávání v profilových či neprofilových vyučovacích předmětech, ale v pravidelných cyklech se Česká školní inspekce zaměřuje také na sledování rozvoje vybraných gramotností.

1.1 Cíl šetření

Cílem tematického šetření, jehož výsledky představuje tato zpráva, bylo s využitím nástrojů nově vyvinutých v rámci projektu Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice (NIQES) posoudit podmínky, průběh a dosaženou úroveň vybraných aspektů přírodovědné gramotnosti na 2. stupni základních škol, resp. nižším stupni víceletých gymnázií, a na středních školách s maturitními obory, identifikovat silné a slabé stránky rozvoje uvedené gramotnosti z celkového pohledu, a položit tak základ pro porovnání rozvoje gramotnosti v dalším cyklu. Souvisejícím cílem tematického šetření byla také formulace doporučení pro další podporu školám při rozvíjení přírodovědné gramotnosti u žáků.

1.2 Vzorek škol

Rozvoj přírodovědné gramotnosti byl sledován na vzorku vybraných základních a středních škol. Vzorek pro zjišťování výsledků vzdělávání v 9. ročníku základní školy a odpovídajícím ročníku víceletých gymnázií obsahoval 197 škol (dále již jen „v 9. ročníku ZŠ“). Vzorek pro zjišťování výsledků ve 3. ročníku středních škol obsahoval 231 škol (dále již jen „ve 3. ročníku SŠ“). Zjišťování výsledků vzdělávání bylo doplněno elektronickým dotazníkem, který žáci vyplňovali po dokončení testu. Struktura škol ve vzorcích respektovala regionální zastoupení škol po krajích. Zjišťování výsledků bylo na 197 středních školách doplněno zjišťováním podmínek a průběhu pomocí dotazníku pro učitele. Na základních školách zjišťování výsledků doplnila tematická inspekční činnost zaměřená na rozvoj přírodovědné gramotnosti na celkem 100 školách, z nichž 94 bylo ve vzorku pro zjišťování výsledků. Počty zapojených žáků jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka č. 1 Počty škol a žáků ve vzorcích škol

	9. ročník ZŠ	3. ročník SŠ
Zjišťování výsledků		
Počet škol	197	231
Počet žáků	5 824	13 025
– z toho žáci se SVP	(342)	(461)
Tematické šetření	Hospitace, dotazník pro učitele a pro ředitele	Dotazník pro učitele
Počet škol	100	197
Počet učitelů	1 186	759
Počet hodin	820	–

Struktura vzorku pro zjišťování výsledků v 9. ročníku základní školy je uvedena v tabulce č. 2.